

Aktualitetsförklaring av Uppsala kommuns översiktsplan

Bilaga 5

Uppföljning av insatser enligt översiktsplan 2016

Uppföljning 2019 av insatser som lanserades i Översiktsplan 2016

Bakgrund

För att utvecklingen ska gå i översiktsplanens riktning behöver kommunen och andra aktörer göra aktiva insatser inom en rad områden. Under arbetet med översiktsplanen ~~togs ett antal insatser fram. Insatserna bedöms som viktiga att arbeta med de närmaste åren, för att utvecklingen ska gå i översiktsplanens riktning och svara upp mot de~~ långsiktiga prioriteringarna (se Öp2016, kapitel 2). Insatserna handlar både om att åstadkomma fysisk förändring och att utveckla arbetssätt. Några kan ses som mer tillfälliga medan andra handlar om kontinuerliga arbeten. Många av insatserna bör göras – eller kräver – samverkan med andra aktörer.

Listan med insatser var en ögonblicksbild, den kommer att förändras över tid och kompletteras i den rullande översiktsplaneringen, genom att frågor väcks i bokslut, mål- och budgetarbetet samt i den årliga verksamhetsplaneringen. I denna uppföljning redovisas enkelt om arbeten med de skilda insatserna kommit igång eller inte. För varje insats anges också skilda delar inom kommunkoncernen som har del i arbetet med insatsen, liksom eventuell koppling till inriktningsmål och uppdrag i innevarande Mål och budget.

Övergripande bedömning

Sammanfattningsvis kan det konstateras att arbete pågår, eller väntas påbörjas inom kort, med i princip alla insatser.

Det kan det fastställas att insatserna i sin helhet fullföljs. Vissa är i princip klara medan andra är påbörjade eller i initieringsfas. Av de fem prioriterade insatserna i närtid är samtliga påbörjade och det pågår flera aktiviteter kopplat till Mål och Budget. Flera av uppdragen kopplat till de prioriterade insatserna har nyligen startats och beräknas pågå i flera år. Därmed ger det en indikation på att insatserna i nuläget ännu inte åstadkommit alla de *fysiska förändringarna* som de prioriterade insatserna innebär. Om aktiviteterna kopplat till insatserna fullföljs innebär det, i ett längre perspektiv, att även de fysiska förändringarna kommer att åstadkommas.

Antalet aktiviteter kopplat till de olika insatserna skiljer sig i antal beroende på flera orsaker. En av orsakerna är att det krävs olika former av handlingar, en del innebär specifikt att ta fram en handlingsplan medan andra handlar om att *verka, bedriva, utveckla* inom olika områden. En bedömning är även att fokus riktats mot vissa teman, till exempel finns det många aktiviteter kopplat till *cykelsatsningar*. En slutsats av det är att vissa insatser har en stark förankring medan andra kan behöva skjuts framåt:

- Ett undantag som ännu inte landat i ett *systematiskt arbete* är ambitionen att ta fram en utvecklingsplan för båtliv, friluftsliv och turism på och vid Ekoln och Fyrisån. Däremot har insatsen bäring på utveckling av Skarholmen vid Ekoln (insats nr 27).
- Insatsen om att utveckla park- och grönområden bör nu inriktas på att ta fram en grönstrukturplan för staden.
- Insatsen om att utveckla långsiktiga lokaliseringsstrategier och grundprinciper för dimensionering av social infrastruktur bör tas vidare genom scenarioarbete för hur de berörda verksamheterna kan utvecklas i ett långsiktigt perspektiv med tidshorisont efter 2050.
- Insatsen om sociala strategier för minskad segregation bör kompletteras med utveckling av redskap för stöd i prioritering av samhällsbyggnadsprojekt mm.

Insatserna

Fem viktiga närtidsfrågor lyftes fram separat i översiktsplanen:

1. Fler bostäder – 3 000 nya bostäder per år med mångfald i utbudet, i täta blandade miljöer med närhet till hållbara transporter.
2. Mer plats för ett breddat näringsliv – 2 000 fler jobb per år, minst hälften inom kunskapsintensiva näringar.
3. Fyra spår till Stockholm – ökad kapacitet på Ostkustbanan med två nya spår, och beredskap för att svara upp mot statliga investeringar.
4. Hållbara transporter – prioritera gång, cykel och kollektivtrafik, som tillsammans ska utgöra minst 75 procent av resandet inom staden år 2050.
5. Ta tillvara naturen – lyft fram och använd ekosystemtjänster för en bättre miljö, för att berika människors upplevelser och för minskad klimatpåverkan.

Dessa 5 närtidsfrågor dubblerade delvis insatser i den längre listan och har införlivats i tabellen nedan. Det finns en markering inom parentes (närtidsfråga XX) som talar om när insatsen har bäring på detta.

INSATS FRÅN ÖP2016 (kap 4.3)	PÅGÅR?
1.Fler bostäder och arbetsplatser för att möta behoven (närtidsfråga 1 och 2) Möjliggör för 3000 nya bostäder och 2000 nya arbetsplatser per år	X
2. Ostkustbanan Uppsala/Arlanda/Stockholm (närtidsfråga 3) Fortsätt det gemensamma arbetet för att utveckla kapaciteten och tillgängligheten i kommunikationerna till Stockholm och Arlanda.	X
3. Skapa miljöer av hög lokal och internationell klass (närtidsfråga 2) Verka för en utveckling av arbetsplatser och innovations- och utbildningsmiljöer av hög lokal och internationell klass.	X
4. Aktiv näringslivs-, bostads- och markpolitik (närtidsfråga 1–2) Vidareutveckla kontinuerligt en aktiv närings-, bostads- och markpolitik, samt verka för en ytterligare breddning av näringslivsstrukturen.	X
5. Stimulera och synliggör innovationer inom stads- och bebyggelseutveckling Stimulera innovativa lösningar och testbäddar vid planering och byggande som synliggörs globalt.	X
6. Trendspaning och benchmarking Bedriv samordnad och systematisk trendspaning, omvärldsanalys och benchmarking i syfte att öka förmågan att hantera förändringar och för att hålla en långsiktigt hög kvalitet och effektivitet i planering och byggande.	X
7. Öka kunskapen om och bredda kvaliteter i kulturmiljöer Ta till vara karaktärsdrag i bebyggelsen och landskapet som helhet, som resurs för utveckling och stöd vid lokalisering och utformning samt belys möjligheterna att bevara genom att använda och befolka kulturmiljöer. Öka attraktionskraften i de historiska delarna av Uppsala genom breddat utbud av kultur och upplevelser. Linnés historiska landskap utvecklas till en resurs för lokal och regional utveckling.	X
8. Bredda möjligheterna till medskapande Underlätta delaktighet och medskapande i planering, utformning och användning av den egna närmiljön inklusive konstnärlig gestaltning.	X

<p>9. Öka kunskap om inkluderande fysiska miljöer Ta fram sociala strategier för minskad segregation och ökad inkludering på kommunövergripande nivå som kan kombineras med insatser för fysisk förändring på lokal nivå. Ta också fram underlag för hur den fysiska miljön kan utvecklas för att upplevas som inkluderande och välkomnande för alla och hur investeringar kan balansera socioekonomiska förutsättningar i olika områden.</p>	X
<p>10. Säkerställ kapacitetstark kollektivtrafik (närtidsfråga 4) Säkerställ långsiktigt kapacitetsstarka kollektivtrafiklösningar med hög framkomlighet i stadsstråken.</p>	X
<p>11. Säkra tillgång och utveckling av bredband Säkerställ att tillgången till internetanslutning, med hög kapacitet och tillförlitlighet, är god i alla kommundelar.</p>	X
<p>12. Cykelsatsningar (närtidsfråga 4) Genomför en långsiktig cykelsatsning med utveckling av ett låne-/hyrcykelsystem, utbyggda snabbcykelvägar, cykelvägar från tätorter till Uppsala stad, ett ökat antal cykelparkeringar i centrala och andra strategiska lägen, vid hållplatser samt vid målpunkter och besöksmål inom kvartermark.</p>	X
<p>13. Analys och prioritering av planläggning och markförvärv Genomför kontinuerligt analyser och utredningar för att kunna prioritera och välja områden för planläggning och strategiska markförvärv. Förbättra de kommunalekonomiska utfallen i expansionen av byggd miljö i kommunen. Öka de strategiska markförvärven och säkerställ en långsiktig buffert för exploatering, friluftsliv, rekreation, biologisk mångfald och hänsyn till vattenresurser – samt för markbyten till nämnda ändamål.</p>	X
<p>14. Utveckla park- och grönområden Utveckla befintliga och nya park- och grönområden, som en viktig del av livskvalitet och attraktivitet i och i anslutning till bebyggelsemiljöer. Här ingår att planera, och avsätta utrymme för, framtida stadsparker med tillräcklig yta (cirka 4–10 ha), som kan utvecklas över tid. Park- och friluftsområden utvecklas med fokus på en sammantaget stor bredd av upplevelsevärden. Grönområden förvaltas långsiktigt och ges formella skydd om det finns behov av det. (Områden som är prioriterade för insatser i närtid framgår i ÖP kapitel 3.3.8, avsnittet Natur, park och vatten.</p>	X
<p>15. Grundprinciper för lokalisering och utveckling av social infrastruktur inklusive fritidsanläggningar Utveckla långsiktiga lokaliseringsstrategier samt grundprinciper för lokal- och anläggningstyper på kommun-, stadsdels-, och närområdesnivå. Upprätta prioriteringsordning för anläggningar av fritids- och motionskaraktär.</p>	X
<p>16. Stärk och utveckla ekosystemtjänster och gröna strukturer (närtidsfråga 5) Ta fram ett övergripande kunskapsunderlag för att ta tillvara potentialen att kompensera, stärka, utveckla och uthålligt använda ekosystemtjänster både lokalt och på övergripande systemnivå vid mark- och bebyggelseutveckling. Det bidrar till att skapa goda stads- och tätortsmiljöer, minska klimatpåverkan och mildra effekter av klimatförändringar.</p>	X
<p>17. Ökad återanvändning och återvinning samt avfallshantering som genererar innovationer Utveckla hanteringen av avfall och återvinning så att kommunens anläggningar håller världsklass. Det bidrar till nya innovationer, exportmöjligheter och arbetstillfällen.</p>	X
<p>18. Skapa förutsättningar för nya samordnade lösningar för samhällstekniska försörjningsystem Utveckla tekniska system som effektivt utnyttjar synergier mellan energi, VA och avfall, där nya lösningar successivt fasas in vid ny bebyggelse under planperioden, vilket säkrar långsiktigt balanserade investeringar. Ledningsstråk för kapacitetshöjning i VA-systemet behöver lokaliseras.</p>	X
<p>19. Utvecklingsplan för energidistribution Ta fram en utvecklingsplan för energidistribution (värme, kyla, el, gas) för att 1) skapa ett flexibla och öppnare nät som kopplar ihop små- och storskalig energiproduktion 2) skapa förutsättningar för att utnyttja överskottseffekter så som spillvärme</p>	X

3) skapa utrymmen för kapacitetshöjande ledningsstråk i staden.	
20. Handlingsplaner för Fyrisån och andra ytvatten Ta fram handlingsplaner för att klara miljö kvalitetsnormerna för våra sjöar och vattendrag. Den första planen ska hantera Fyrisån.	X
21. Analysera och samordna tunga transporter Verka för samordning av tunga transporter för att effektivisera och minska det totala transportarbetet, både kollektiva person- och godstransporter samt samordning av transporter av gods- och restprodukter.	X
22. Säkra sekundära avrinningsvägar Ta fram ett övergripande kunskapsunderlag och förslag till åtgärder för att långsiktigt säkra sekundära avrinningsvägar som en del i en robust dagvattenhantering.	(X, initieringsfas)
23. Långsiktigt värna Uppsalaåsens grundvatten Gör en sammanvägd riskbedömning för hela Uppsalaåsen med en strategi för markanvändning i syfte att bevara åsen som vattenreservoar.	Färdig
24. Övergripande trafikstrategi Ta fram en övergripande mobilitets- och trafikstrategi med den övergripande strukturen i översiktsplanen som grund. Strategin ska utgå från ett sektorsövergripande synsätt på transportsystemet och redovisa hur kommunala, nationella och övernationella mål kan nås. I Uppsala stad ska 75 procent av resandet år 2050 ske med gång, cykel och kollektivtrafik	X
25. Pendlarparkeringar på landsbygden Ta fram en strategi för pendlarparkeringar på landsbygden i enlighet med översiktsplanen. Strategin ska lägga fast ramar för genomförande och ansvarsfördelning mellan berörda aktörer.	X
26. Samverka med grannkommuner Sök, eller utveckla befintlig, samverkan med grannkommuner i frågor där det finns potential till kvalitetsvinster eller kostnadsbesparingar, exempelvis inom teknisk försörjning, social service, räddningstjänst, vatten- och naturvård. Samverkan ska också ske i strategiska utvecklingsfrågor och bevarandefrågor som är av gemensamt intresse eller kan förväntas ge stor påverkan på en grannkommun.	X
27. Utvecklingsplan för båtliv, friluftsliv och turism på och vid Ekoln och Fyrisån	nej